

**Hoffmann István, A Tihanyi alapítólevél mint helynévtörténeti forrás.
A Magyar Névarchívum Kiadványai 16.
Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2010.**

A fentiek alapján összeállíthatjuk a Tihanyi alapítólevélben előforduló helynevek listáját. Félkövér betűvel azok a nevek szerepelnek, amelyek biztosan vagy legalábbis nagy valószínűséggel tulajdonnévnek tekinthetők. Normál szeddéssel a bizonytalanul megítélhető elemek állnak, a sorszám mellett *k* betűvel jelöltem meg azokat a szórványokat, amelyek véleményem szerint semmiképpen sem tarthatók helynévnek. A sorszám mellé tett betűvel különböztettem meg a nevekből kikövetkeztetett további helyneveket: ilyenek a biztos és a bizonytalan megítélésű elemek között egyaránt találhatóak. Csillaggal jelöltem meg az esetleg latin fordításnak tekinthető formák magyar megfelelőit. Egy sorban, egymás mellett szerepelnek az azonos helyre vonatkozó elemek írásváltozatai ~ jellel elválasztva, = után állnak a kikövetkeztetett azonosítások, kérdőjellel vannak megjelölve a bizonytalan, de feltehető azonosságok.

1. <i>tichon</i>	20. <i>putu uueieze</i>	37a. <i>sar</i>
2. <i>balatin</i> ~ 15./19.
<i>bolatin</i>	21. <i>knez</i>	38. <i>eri itu</i>
3. <i>petra</i>	22. <i>lupa</i>	38a. <i>eri</i>
4. <i>fuk</i>	23. <i>gamas</i>	39. <i>ohut cuta</i>
5. <i>huluoodi</i> ~ 06.	24. <i>ziget zadu</i>	39a. <i>ohut</i>
7. <i>turku</i> 'víz'	24a. <i>ziget</i>	40. <i>holmodi</i>
7a. <i>turku</i> 'település'	25. <i>gisnav</i>	41. <i>gnir uuege holmodia</i>
8. <i>zakadat</i>	26. <i>fizeg</i> ~ 31. <i>fyzeg</i> =	41a. <i>gnir uuege</i>
9. <i>aruk</i>	30a. <i>fizeg</i>	41b. <i>gnir</i>
10. <i>seg</i>	27. <i>munorau kereku</i> ~	42. <i>mortis uuasara kuta</i>
11. <i>ursa</i>	35. <i>monarau kerekv</i>	42a. <i>mortis uuasara</i>
12. <i>zilu kut</i>	28. <i>uluues megaia</i>	43. <i>nogu azah fehe</i>
13. <i>kues kut</i>	28a. <i>uluues</i>	43a. <i>nogu azah</i>
14. <i>kert hel</i>	29k <i>monarau bukur</i>	44k <i>ca(s)telic et</i>
14a. <i>kert</i>	30. <i>fizeg azaa</i>	<i>feheruuaru rea</i>
16. <i>koku zarma</i>	32k <i>brokina</i>	<i>meneh hodu utu</i>
17. <i>keuris tue</i>	33k <i>kurtuel fa</i>	44a. <i>ca(s)telic</i> ~ 52.
17a. <i>keuris</i>	34. <i>hurhu</i>	<i>kaztelic</i>
18. <i>seku ueieze</i>	36. <i>mortis</i>	44b. <i>feheruuaru</i>
	37. <i>sar feu</i>	44c. <i>hodu utu</i>

45k <i>petre zenaia hel</i>	56. <i>petre</i>	69a. <i>olup</i>
45a. <i>petre zenaia</i>	57. <i>bagat mezee</i>	70. <i>cuesti</i>
46. <i>fotudi</i>	58. <i>asauuagi</i>	71. <i>culun</i> 'víz'
47. <i>aruk tue</i> ?= 55.	59. <i>opoudi</i>	71a. <i>culun</i> 'település'
47a. <i>aruk</i> ?= 50a.	60. <i>lopdi</i>	72. <i>fekete kumuc</i>
48. <i>kangrez</i>	61. <i>u[g]rin baluuana =</i>	73. <i>fuegnes humuc</i>
48a. <i>*kangrez</i> útja	79. <i>baluuan</i>	74. <i>cues humuc</i>
49. <i>lean syher</i>	61a. <i>u[g]rin</i>	75. <i>gunusara</i>
50. <i>aruk fee</i>	62. <i>aiu</i>	76. <i>zakadat</i>
50a. <i>aruk</i>	63. <i>eleuui humuk</i>	77. <i>serne holma</i>
51. <i>luazu holma</i>	64. <i>harmu ferteu</i>	78. <i>aruk</i>
53. <i>ecli</i>	65. <i>ruuoz licu</i>	80. <i>sumig</i>
53a. <i>*ecli-rév(e)</i>	66. <i>harmu hig</i>	81. <i>thelena</i>
54. <i>fidemsi</i>	67. <i>iohtucou</i>	82. <i>segisti</i> 'víz'
55. <i>aruk tue</i>	68. <i>babu humca</i>	82a. <i>segisti</i> 'település'
55a. <i>aruk</i>	69k. <i>oluphel</i>	

A Tihanyi alapítólevél szórványai tehát 71 biztosan vagy nagy valószínűséggel helynévnek tekinthető elemet tartalmaznak, továbbá 25 olyat, amelynek a helyjelölő szerepe kétségtelen ugyan, de a tulajdonnévi státusa bizonytalanul ítéltető meg, azaz csak többé-kevésbé alkalmas arra, hogy helynévrendszertani tekintetben figyelembe vegyünk. Ez utóbbiak között nagyrészt földrajzi köznevekkel azonos alakú elemek találhatók, illetőleg olyanok, amelyek szerkezetük vagy az általuk jelölt hely fajtája miatt kétes megítélésűek. Összesen tehát csaknem száz olyan elemet vizsgálhatunk meg az alapítólevél szórványai alapján, amely kisebb-nagyobb biztonsággal helynévnek vagy helyjelölő szerepű nyelvi elemnek tarthatunk.